

Oponentský posudek habilitační práce (monografie)

Mgr. Ing. Martin Bod'a, PhD.

SELECTED METHODOLOGICAL ISSUES IN TECHNICAL EFFICIENCY MEASUREMENT OF BANK BRANCHES

Uvedená monografie, která je předložena jako podklad pro habilitační řízení, se věnuje hodnocení technické efektivity produkčních jednotek se zvláštním zaměřením na hodnocení bankovních poboček. Jedná se o téma, které je velmi aktuální. To lze dokumentovat i tím, že se stále v odborné literatuře objevují nové metodologické přístupy pro hodnocení efektivity a aplikace různých modelových technik pro hodnocení bankovních poboček. Předložená publikace je příspěvkem (a dle mého názoru zdařilým) k analýze a řešení úloh z oblasti uvedené problematiky.

Práce je rozdělena do 4 hlavních kapitol. Kromě toho obsahuje dále poměrně rozsáhlý úvod, ve kterém autor uvádí do problematiky hodnocení technické efektivity a odkazuje na vybrané domácí i zahraniční zdroje, které se hodnocení efektivity a výkonnosti věnují. To dokazuje, že autor má v dané oblasti dostatečné teoretické znalosti i praktické zkušenosti, které mohou zaujmout širší vědeckou komunitu. V úvodní části je také uvedeno, že základním metodologickým nástrojem pro měření technické efektivity, který bude v práci použit, jsou modely analýzy obalu dat.

První kapitola je zaměřena na teoretické základy měření technické efektivity souboru produkčních jednotek. Jsou uvedeny základní definice v rozsahu nezbytném pro další výklad. Podrobněji se autor zastavuje u termínu „výnosy z rozsahu“ a otázkám, jaký předpoklad o výnosech z rozsahu přijmout pro daný rozhodovací problém. Poměrně podrobně autor definuje základní radiální i neradiální (SBM) míry technické efektivity. V této souvislosti se mi zdá, že autor ne vždy používá typicky používané značení, symboly, zkratky apod. Například pro radiální míru efektivity v modelu (4) a dále se obvykle používá symbol θ , který autor nahrazuje symbolem λ (ten je naopak používaný pro váhy hodnocených jednotek), pro konstantní (variabilní) výnosy z rozsahu se v knize používá zkratka CRTS (VRTS) namísto běžného CRS (VRS), apod. Není to samozřejmě připomínka nijak zásadní, ale pro čtenáře, který se v problematice orientuje, to poněkud zhoršuje čtivost textu. Definované pojmy jsou vhodně ilustrovány graficky na obr. 2 a 3.

Druhá část monografie diskutuje praktické aspekty spojené s hodnocením efektivity bankovních poboček, především to, jaké faktory nejvíce ovlivňují efektivity bankovních operací. I když by kvalitu této kapitoly asi lépe zhodnotil odborník na bankovní operace,

domnívám, se že je tato část práce zpracována dostatečně podrobně a přehledně s ohledem na vytyčené cíle monografie.

Hlavní teoretický přínos knihy je zřejmě obsažený v kapitole 3. Její dvě hlavní části se zaměřují na modely pro identifikaci výnosů z rozsahu a dále na modely dekompozice technické neefektivnosti. Oba modely jsou vhodným způsobem ilustrovány na malém numerickém příkladu. Při obhajobě by bylo vhodné, aby autor výrazněji specifikoval, jaké modely jsou jeho vlastním přínosem a jaké jsou převzaté z literatury.

Poslední z hlavních kapitol (kapitola 4) ilustruje použití konceptů, uvedených v předchozích kapitolách, při hodnocení efektivnosti reálných bankovních poboček. Bohužel není uvedeno, o jakou banku se jedná („jedna z velkých slovenských komerčních bank“) ani kolik je počet poboček. Je to dáno zřejmě požadavkem na utajení citlivých dat. Výsledky analýzy jsou rozhodně zajímavé a ukazují na to, že autor je v dané problematice velmi zblhlý.

Monografie je doplněna závěrečnou částí (Conclusions), kde jsou sumarizovány hlavní přínosy práce. Obsahuje rovněž rozsáhlý přehled použité literatury, který může být zajímavý pro řadu odborníků, kteří se zabývají teorií a aplikacemi modelů analýzy obalu dat.

Z formálního hlediska je kniha zpracována velmi kvalitně a nelze jí téměř nic vytknout. Při obhajobě by mohl autor, kromě výše uvedených otázek či připomínek, reagovat na následující:

- Jak je slovesný bankovní trh otevřený pro aplikace kvantitativních nástrojů (v tomto případě DEA modelů) pro hodnocení efektivnosti bankovních poboček? Ví autor o nějakých reálných aplikacích z této oblasti na Slovensku?
- Jaký software autor používá pro DEA modely – komerční nebo vlastní procedury?

Závěrečné hodnocení: Předložená monografie Mgr. Ing. Martina Bodi, PhD. je bezesporu zajímavá a přináší originální přehled vybraných metod pro hodnocení technické efektivnosti bankovních poboček a obsahuje vlastní originální teoretické přínosy autora. Vzhledem k tomu ji **doporučuji k obhajobě** před vědeckou radou Fakulty informatiky a statistiky VŠE v Praze.

Praha, 17.1.2018

prof. Ing. Josef Jablonský, CSc.
vedoucí katedry ekonometrie
Fakulta informatiky a statistiky
VŠE Praha